

ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI

ĐẦU TÀU ĐỔI MỚI VÌ SỨ MỆNH QUỐC GIA

👉 HƯƠNG GIANG - THÙY DƯƠNG

“ĐẠI HỌC QUỐC GIA HÀ NỘI PHẢI LÀ ĐẦU TÀU KÉO CẢ ĐOÀN TÀU GIÁO DỤC ĐẠI HỌC VIỆT NAM TIẾN VỀ PHÍA TRƯỚC” - ĐÓ LÀ KHẨNG ĐỊNH CỦA GS.VS ĐÀO TRỌNG THI, NGUYÊN CHỦ NHIỆM ỦY BAN VĂN HÓA - GIÁO DỤC - THANH NIÊN - THIẾU NIÊN VÀ NHI ĐỒNG, NGUYÊN GIÁM ĐỐC ĐHQGHN, KHI NÓI VỀ SỨ MỆNH QUỐC GIA, VAI TRÒ TIÊN PHONG VÀ BẢN SẮC RIÊNG CÓ CỦA ĐHQGHN TRONG HỆ THỐNG GIÁO DỤC NƯỚC NHÀ.

NHÂN ĐẠI HỘI ĐẠI BIỂU ĐẢNG BỘ ĐHQGHN LẦN THỨ VII, GS. ĐÀO TRỌNG THI ĐÃ CÓ NHỮNG CHIA SẺ VỀ GÓC NHÌN SÂU SẮC VÀ TOÀN DIỆN VỀ QUÁ TRÌNH HÌNH THÀNH, ĐỊNH VỊ VÀ PHÁT TRIỂN CỦA ĐHQGHN NHƯ MỘT MÔ HÌNH ĐẠI HỌC QUỐC GIA, MANG SỨ MỆNH PHỤC VỤ PHÁT TRIỂN ĐẤT NƯỚC TRONG BỐI CẢNH ĐỔI MỚI VÀ HỘI NHẬP.

SỨ MỆNH TIÊN PHONG: TỪ QUYẾT TÂM CHÍNH TRỊ ĐẾN HIỆN THỰC HÓA MÔ HÌNH ĐẠI HỌC QUỐC GIA

GS.VS Đào Trọng Thi khẳng định, vai trò tiên phong của ĐHQGHN đã được xác định rõ ràng trong sứ mệnh quốc gia, được ghi nhận ngay từ quyết định thành lập ĐHQGHN. Ngay từ thời điểm thành lập, ĐHQGHN đã được Nhà nước xác định là một đầu tàu, một hình mẫu cho công cuộc đổi mới hệ thống giáo dục đại học Việt Nam. Trong bối

cảnh chuyển đổi nền kinh tế sang cơ chế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, đổi mới giáo dục đại học trở thành một tất yếu. ĐHQGHN được giao trọng trách đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao, đáp ứng yêu cầu của một nền kinh tế hiện đại, linh hoạt và hội nhập.

Điều này trở nên đặc biệt quan trọng bởi ĐHQGHN được xây dựng theo mô hình đại học đa ngành, đa lĩnh vực, quy mô khá lớn, bao quát gần như tất cả các ngành nghề

quan trọng nhất của xã hội, từ khoa học cơ bản đến kinh tế, pháp luật, công nghệ, y tế. Nếu một trường đại học chỉ tập trung vào một lĩnh vực nhỏ với quy mô hạn chế, việc đầu tư và thực hiện yêu cầu chất lượng cao sẽ dễ dàng hơn. Tuy nhiên, ĐHQGHN, với quy mô và sự bao quát rộng lớn, đã được kỳ vọng là một “đầu tàu”.

GS. Đào Trọng Thi nhấn mạnh: “Nếu gọi là tiên phong thì chưa đủ, phải là đầu tàu, vì tiên phong mà không kéo được thì chỉ là người đi trước đơn độc. Đầu tàu có nghĩa là vừa đi trước, vừa đủ mạnh để kéo theo cả hệ thống”. Mô hình đại học đa ngành, đa lĩnh vực, quy mô lớn của ĐHQGHN chính là điều kiện để thực hiện vai trò đó.

Sứ mệnh của ĐHQGHN còn bao hàm cả việc tự phát triển, tự định hình để trở thành một đơn vị đáp ứng được yêu cầu của sứ mệnh nhà nước đặt ra. Điều này đòi hỏi ĐHQGHN phải xây dựng được một mô hình phát triển riêng, phù hợp với yêu cầu trở thành đầu tàu, đi tiên phong và kéo theo toàn bộ nền giáo dục đại học cùng tiến lên.

CHẤT LƯỢNG CAO - YẾU TỐ CỐT LÕI LÀM NỀN BẢN SẮC

Yếu tố cốt lõi làm nên bản sắc và đột phá của ĐHQGHN chính là chất lượng cao. GS.VS Đào Trọng Thi nhận định, vào thời điểm ĐHQGHN được thành lập, chất lượng giáo

GS.VS Đào Trọng Thi

dục đại học của Việt Nam còn một khoảng cách quá xa so với thế giới. Do đó, sứ mệnh quan trọng nhất của ĐHQGHN là đào tạo chất lượng cao. Chất lượng này không chỉ dừng lại ở đào tạo mà còn ở nghiên cứu khoa học. Tuy nhiên, bài toán đặt ra cho ĐHQGHN không chỉ là duy trì tinh hoa, mà là mở rộng và nâng chuẩn trên diện rộng.

GS.VS Đào Trọng Thi cho biết: “Chúng ta có lộ trình ba bước rõ ràng: đạt chuẩn trong nước, vươn tới trình độ khu vực và cuối cùng là tiệm cận quốc tế. Đó là một hành trình dài, đòi hỏi vừa nỗ lực nội tại, vừa cần cơ chế ưu tiên và đầu tư của Nhà nước”.

ĐHQGHN đã tiên phong trong việc ban hành bộ tiêu chí kiểm định chất lượng riêng với bốn bậc, trong đó hai bậc đầu được Bộ Giáo dục và Đào tạo sử dụng làm chuẩn trong nước, và hai bậc sau dành cho cấp khu vực và quốc tế.

ĐHQGHN không chỉ nâng cao chất lượng từng chương trình đào tạo, mà còn xây dựng hệ thống kiểm định riêng với 4 bậc: trong nước, khu vực và quốc tế – đặt nền móng cho tiêu chuẩn hóa chất lượng giáo dục đại học Việt Nam. Việc một đại học quy mô lớn như ĐHQGHN đạt được thành tựu này khó khăn hơn nhiều so với một trường nhỏ, chuyên biệt. Điều này cho thấy ĐHQGHN không chỉ phấn đấu vươn lên ngang tầm thế giới mà còn phải kéo cả hệ thống giáo dục đại học Việt Nam cùng đi lên về chất lượng.

CƠ CHẾ ĐỘT PHÁ: TỰ CHỦ VÀ ƯU TIÊN ĐẦU TƯ

Theo GS.VS Đào Trọng Thi, để thực hiện sứ mệnh quốc gia, ĐHQGHN được nhà nước trao cho hai cơ chế đặc thù, mang tính đột phá vào thời điểm đó.

Ngay từ những ngày đầu, ĐHQGHN được Nhà nước trao quyền tự chủ rất cao - điều mà các trường khác thời đó không có. Từ việc ký văn bằng, ban hành mẫu bằng riêng, tổ chức đào tạo tiến sĩ, xây dựng chương trình đào tạo...

Ông chia sẻ: “Những quyền tự chủ này là thí điểm và sau một thời gian, khi Luật Giáo dục được ban hành, tất cả các trường đại học đủ điều kiện đều được hưởng các quyền tương tự. Điều này minh chứng cho vai trò tiên phong của ĐHQGHN trong việc mở đường cho tự chủ đại học ở Việt Nam. Đó mới là trách nhiệm quốc gia”.

ĐHQGHN được nhà nước ưu tiên đầu tư về cơ sở vật chất, đội ngũ cán bộ,

và cơ chế quản lý. Sự ưu tiên này là cần thiết để xây dựng ĐHQGHN trở thành “đầu tàu”, bởi chất lượng cao không thể đạt được với nguồn lực hạn chế.

“Việc ưu tiên cho ĐHQGHN có sứ mệnh quốc gia là để ĐHQGHN làm đầu tàu, kéo theo sự phát triển chung của toàn xã hội. Khi ĐHQGHN nhận được sự đầu tư này, trách nhiệm là phải đóng góp trở lại cho nhà nước và cho những đơn vị khác thông qua thành quả của mình”, GS. Thi nhấn mạnh.

ĐHQGHN đã và đang đào tạo, cung cấp nhiều nguồn nhân lực chất lượng cao cho Đảng, Nhà nước, doanh nghiệp và xã hội. Mặc dù nhiệm vụ chính yếu là đào tạo nguồn nhân lực phục vụ kinh tế - xã hội nói chung, nhưng một bộ phận cán bộ trưởng thành từ ĐHQGHN đã và đang đóng góp cho hệ thống chính trị, dù đây là kết quả của sự trưởng thành cá nhân trong môi trường phấn đấu, chứ không phải mục tiêu đào tạo theo kế hoạch. Tuy nhiên, việc có những cán bộ như vậy

là minh chứng cho chất lượng và môi trường đào tạo của ĐHQGHN.

DẪN DẮT CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ PHÁT TRIỂN KHOA HỌC, CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO

Trong bối cảnh chuyển đổi số mạnh mẽ hiện nay, ĐHQGHN tiếp tục khẳng định vai trò dẫn dắt của mình. GS. Thi chỉ rõ, ĐHQGHN không chỉ có nhiệm vụ quốc gia về tiên phong và đầu tàu trong chuyển đổi số mà còn có những điều kiện thuận lợi để thực hiện sứ mệnh này.

ĐHQGHN có lợi thế đa ngành, đa lĩnh vực với các lĩnh vực khoa học then chốt phục vụ phát triển kinh tế số, đặc biệt là khoa học tự nhiên và công nghệ. Ngoài ra, ĐHQGHN còn được ưu tiên đầu tư vào các phòng thí nghiệm trọng điểm và cơ sở vật chất, tạo điều kiện tốt cho cả nghiên cứu và đào tạo. Hơn thế nữa, ĐHQGHN đóng vai trò quan trọng trong việc đào tạo nhân lực chất lượng cao cho lĩnh vực chuyển đổi số. Đội ngũ nhân lực

THƯỢNG TƯỚNG YVES DEMAY

Nguyên Giám đốc ĐH Bách khoa Paris

Đại học Bách khoa Paris và ĐHQGHN đã đào tạo hàng trăm thạc sĩ và tiến sĩ từ nguồn sinh viên chương trình Cử nhân tài năng của ĐHQGHN. Các sinh viên ưu tú của chương trình đã có cơ hội được học tập trong môi trường học thuật đỉnh cao, danh tiếng và đã phát huy được tài năng, trí tuệ của mình để đóng góp cho sự phát triển của Việt Nam.

Tôi đánh giá cao chất lượng đào tạo và những nỗ lực không ngừng nghỉ của nhiều thế hệ các giáo sư, các nhà khoa học, các giảng viên và sinh viên chương trình Cử nhân tài năng trong điều kiện còn nhiều khó khăn, thiếu thốn.

Hiện nay, chúng ta đang đứng trước rất nhiều vấn đề thách thức mang tính toàn cầu như kinh tế, giáo dục, môi trường, an ninh, y tế,... Trong bối cảnh đó thì hợp tác giữa hai cơ sở giáo dục đại học hàng đầu của Pháp và Việt Nam là Đại học Bách khoa Paris và ĐHQGHN là hết sức cần thiết, giúp hai bên phát huy được thế mạnh của mình trong đào tạo ra nguồn nhân lực chất lượng cao, góp phần giải quyết các vấn đề, thách thức chung của chúng ta.

này được đào tạo với chất lượng hàng đầu, đáp ứng các yêu cầu phát triển tiên phong của thế giới, và chính họ là những người sẽ làm việc trong các nhiệm vụ quan trọng liên quan đến chuyển đổi số. Có thể nói, ĐHQGHN không chỉ có nghĩa vụ mà còn có đầy đủ điều kiện để là đầu tàu trong chuyển đổi số.

Với tầm nhìn đến năm 2045 trở thành đại học nghiên cứu và đổi mới sáng tạo, đa ngành, đa lĩnh vực, trong nhóm các đại học hàng đầu châu Á và thế giới, mô hình đào tạo và nghiên cứu của ĐHQGHN đang ngày càng gắn kết với đổi mới sáng tạo. Tỉ lệ công bố quốc tế tăng nhanh, đạt mốc 2.000 bài/

năm vào năm 2024, tăng 80% so với năm 2021. Tiềm lực KH&CN với 46 nhóm nghiên cứu mạnh, ĐHQGHN được giao chủ trì nhiều chương trình KH&CN cấp quốc gia. Hệ thống phòng thí nghiệm trọng điểm, không gian phục vụ nghiên cứu, sản xuất thử nghiệm tại Hòa Lạc được đầu tư mạnh mẽ. Tất cả những yếu tố đó là đòn bẩy cho ĐHQGHN tiến gần hơn tới mục tiêu trở thành đại học nghiên cứu, đổi mới sáng tạo.

GS.VS Đào Trọng Thi cũng nhấn mạnh rằng đổi mới sáng tạo phải gắn liền với nghiên cứu và phát triển công nghệ, tập trung đẩy mạnh các nghiên cứu có tính ứng dụng cao, hướng tới thương mại hóa sản phẩm. Điều này nhằm tránh tình trạng nghiên cứu tách rời thực tiễn, đồng thời đưa các công trình khoa học vào phục vụ đời sống.

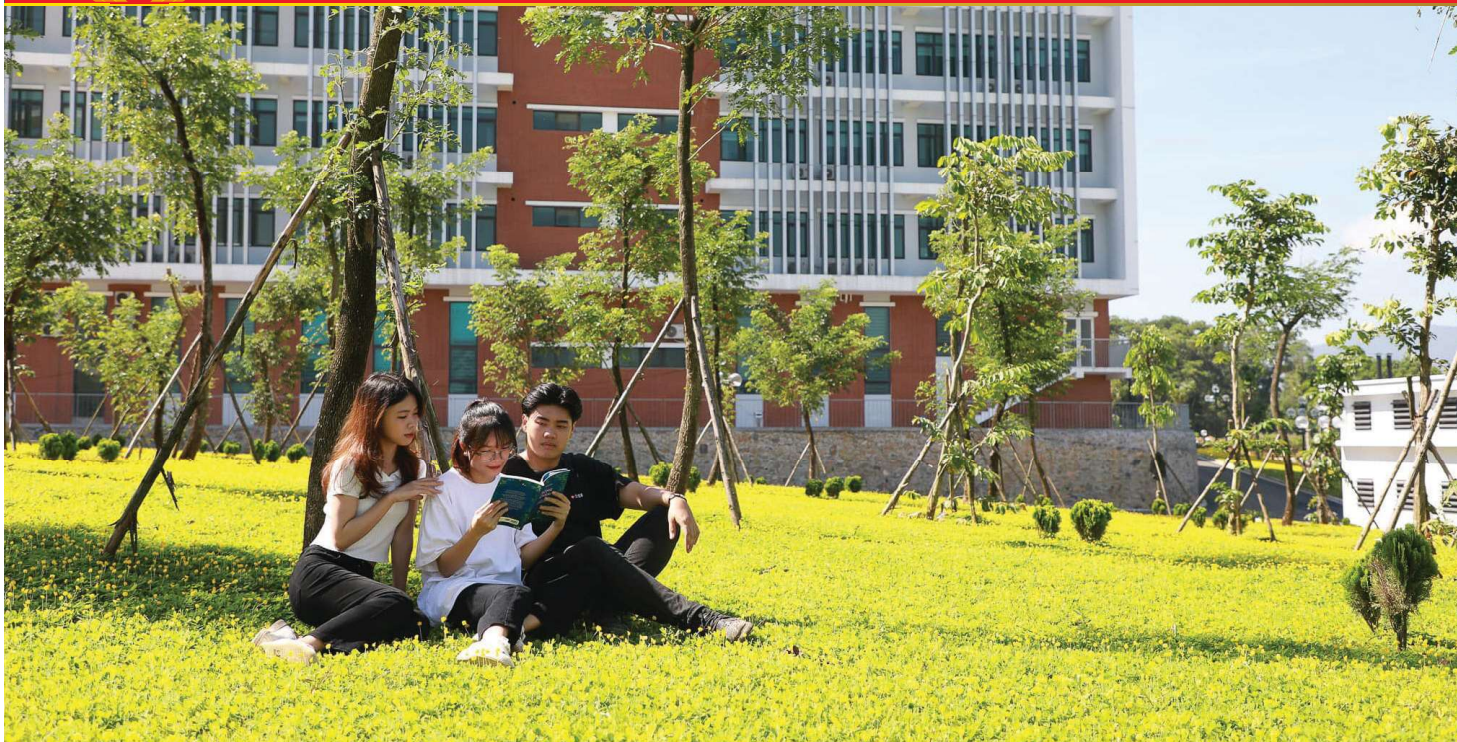
Việc ĐHQGHN được nhà nước giao chủ trì nhiều chương trình KH&CN trọng điểm cấp quốc gia là biểu hiện rõ ràng nhất cho việc thực hiện trách nhiệm quốc gia của mình. GS.VS Đào Trọng Thi nhấn mạnh, đây là cách ĐHQGHN trả lại cho nhà nước và xã hội những gì đã được ưu tiên đầu tư. Khi được giao nhiệm vụ cụ thể, ĐHQGHN có kế hoạch rõ ràng để thực hiện, thay vì tự tìm việc để chứng tỏ vai trò của mình.

ƯƠM TẠO NHÂN TÀI: MÔ HÌNH GIÁO DỤC PHỔ THÔNG GẮN VỚI ĐẠI HỌC

Nói về mô hình trường trung học phổ thông chuyên trực thuộc ĐHQGHN, GS. Thi khẳng định: “Mô hình trường chuyên là một sáng kiến rất hợp lý trong bối

cảnh Việt Nam chưa thể đầu tư đồng đều cho tất cả học sinh. việc tách riêng những em có năng khiếu đặc biệt để tập trung đầu tư đội ngũ giáo viên giỏi và điều kiện học tập tốt là cần thiết. Những tài năng này sau khi phát triển sẽ trở thành vốn quý của cả xã hội, phục vụ sự phát triển chung của đất nước”.

GS. Thi cũng phân biệt rõ mô hình trường chuyên với các trường thực hành hay các lớp chất lượng cao thông thường. Trường chuyên phải thực sự chuyên biệt, tập trung vào bồi dưỡng học sinh năng khiếu vượt trội trong các lĩnh vực khoa học, đặc biệt là khối tự nhiên, với thành tích được đo bằng các giải học sinh giỏi quốc gia, quốc tế, chứ không phải chỉ là tỷ lệ đỗ đại học cao. Điều này đảm bảo sự đầu tư của nhà nước là xứng đáng và đúng mục tiêu. Các chính sách như Chương trình ương tạo tài năng từ bậc trung học phổ thông VNU 12+ cũng là những nỗ lực trong việc ương mầm tài năng trẻ, vận dụng các khuôn khổ pháp lý để tạo điều kiện phát triển.

CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN ĐÔ THỊ ĐẠI HỌC TẠI HÒA LẠC

Việc phát triển Khu đô thị ĐHQGHN tại Hòa Lạc được GS.VS Đào Trọng Thi đánh giá là một bước chuyển mình chiến lược quan trọng và đột phá, một hướng đi rất tốt và cần thiết cho sự phát triển của ĐHQGHN.

Theo GS. Thi, khu vực Hòa Lạc mở ra một không gian rộng lớn mới cho nghiên cứu, đào tạo liên ngành, đồng thời khắc phục tình trạng chật chội, thiếu điều kiện cơ sở vật chất ở nội thành Hà Nội, nơi không thể phát triển thêm các lớp học hay phòng thí nghiệm mới mà chỉ có thể đi thuê. Hiện tại, điều kiện hạ tầng xung quanh Hòa Lạc đã phát triển đáng kể, thuận lợi hơn nhiều so với trước đây khi việc đưa học sinh, sinh viên lên còn khó khăn do chưa có điện, nước hay dân cư và các điều kiện sinh sống khác.

Mặc dù GS. Thi thừa nhận vẫn còn những khó khăn ban đầu trong việc di chuyển và sinh hoạt cho cán bộ, sinh viên khi chuyển tới Hòa Lạc, ông vẫn

ghi nhận những nỗ lực phi thường của ĐHQGHN trong thời gian qua để đưa các đơn vị tới học tập và công tác. Ông cho rằng, việc xây dựng các trung tâm và phòng thí nghiệm lớn tại Hòa Lạc đang được đẩy mạnh, là tiền đề cho sự phát triển bền vững của ĐHQGHN.

ĐẨY MẠNH HỢP TÁC QUỐC TẾ VÀ CÔNG BỐ KHOA HỌC

ĐHQGHN có thể mạnh lớn trong quan hệ hợp tác quốc tế. GS. Thi lý giải, các lĩnh vực chuyên môn của ĐHQGHN có nhiều chuẩn chung với thế giới, tạo điều kiện thuận lợi cho hợp tác rộng rãi. Việc tăng cường công bố quốc tế là một minh chứng rõ nét cho sự quan tâm của ĐHQGHN đến các vấn đề chung của quốc tế, nâng cao trình độ khoa học và khả năng hợp tác.

Trong những năm gần đây, số lượng công bố quốc tế của cán bộ ĐHQGHN đã tăng vượt trội, không chỉ là chỉ tiêu phấn đấu mà còn là động lực để nghiên cứu. Điều này là rất tốt, mặc dù vẫn còn sự chênh lệch giữa các

khối ngành (khối tự nhiên và công nghệ có nhiều công bố quốc tế hơn khối khoa học xã hội và nhân văn). Việc có nhiều công bố quốc tế giúp các nhà khoa học ĐHQGHN được quốc tế biết đến, tin tưởng và mở rộng cơ hội tham gia các hội nghị, hợp tác quốc tế.

KỶ VỌNG VÀO THẾ HỆ CÁN BỘ TRẺ VÀ TƯƠNG LAI ĐHQGHN

GS.VS Đào Trọng Thi chia sẻ những kỳ vọng của mình đối với thế hệ cán bộ trẻ và đảng viên trẻ của ĐHQGHN. Ông nhấn nhủ rằng ĐHQGHN có một sứ mệnh quốc gia rất quan trọng, và mỗi cán bộ cần chia sẻ, thực hiện tốt sứ mệnh đó. Sứ mệnh này, xét đến cùng, chính là vai trò tiên phong và “đầu tàu” trong lĩnh vực giáo dục đại học của Việt Nam.

Mỗi cá nhân cần đóng góp vào nhiệm vụ chung này, bởi khi ĐHQGHN phát triển tốt, mỗi cá nhân cũng sẽ phát triển theo. Không có niềm vinh dự nào lớn hơn khi ĐHQGHN được thế giới biết đến. GS. Thi cho rằng con đường để đạt được những mục tiêu

lớn, như việc ĐHQGHN phấn đấu lọt vào top 500 thế giới theo tinh thần Nghị quyết số 45-NQ/TW của BCH TW Đảng, vẫn còn dài và đầy thách thức.

Ông đặc biệt nhấn mạnh: “Mục tiêu lọt top 500 đại học hàng đầu thế giới không phải chỉ để xếp hạng, mà là để tự soi mình, biết mình đang ở đâu và phải đi đến đâu. Xếp hạng có thể chưa nói lên tất cả, nhưng là công cụ khách quan và minh bạch để đại học chúng ta không ngừng tiến lên”.

Theo GS. Thi, thế hệ cán bộ, giảng viên trẻ và sinh viên ngày nay cần được truyền cảm hứng từ truyền thống, nhưng cũng phải sẵn sàng tiếp cận những tư duy giáo dục hiện đại, dám đổi mới và dẫn thân. “Tiên phong không phải là tự phát, mà là trách nhiệm. Tiên phong không phải là để vượt lên một mình, mà để kéo cả hệ thống tiến về phía trước. Và tiên phong cũng không đồng nghĩa với an toàn, mà là dũng cảm đương đầu, dám nghĩ khác, làm khác”, ông nhấn mạnh.

Sau hơn 30 năm thành lập và phát

triển, hành trình của ĐHQGHN là minh chứng rõ ràng cho một mô hình đại học mang trong mình sứ mệnh quốc gia - dám đi đầu, dám dẫn thân, dám đổi mới để phụng sự đất nước. Những thành tựu đạt được không chỉ nằm ở quy mô, thứ hạng hay công bố quốc tế, mà sâu xa hơn là sự hình thành một hệ sinh thái học thuật năng động, sáng tạo và có ảnh hưởng xã hội rõ nét. ĐHQGHN đã từng bước chứng minh rằng: một đại học không thể lớn mạnh nếu chỉ đơn thuần chạy theo chuẩn mực thế giới, mà cần có bản sắc, có triết lý giáo dục, có sứ mệnh gắn với sự phát triển đất nước.

Với tinh thần tiên phong, vai trò “đầu tàu” và những nỗ lực không ngừng nghỉ của các thế hệ cán bộ, giảng viên, sinh viên, ĐHQGHN chắc chắn sẽ tiếp tục khẳng định vị thế của mình, kiến tạo những giá trị mới và vươn tầm cao hơn nữa trong hệ thống giáo dục đại học khu vực và thế giới.